

6138

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

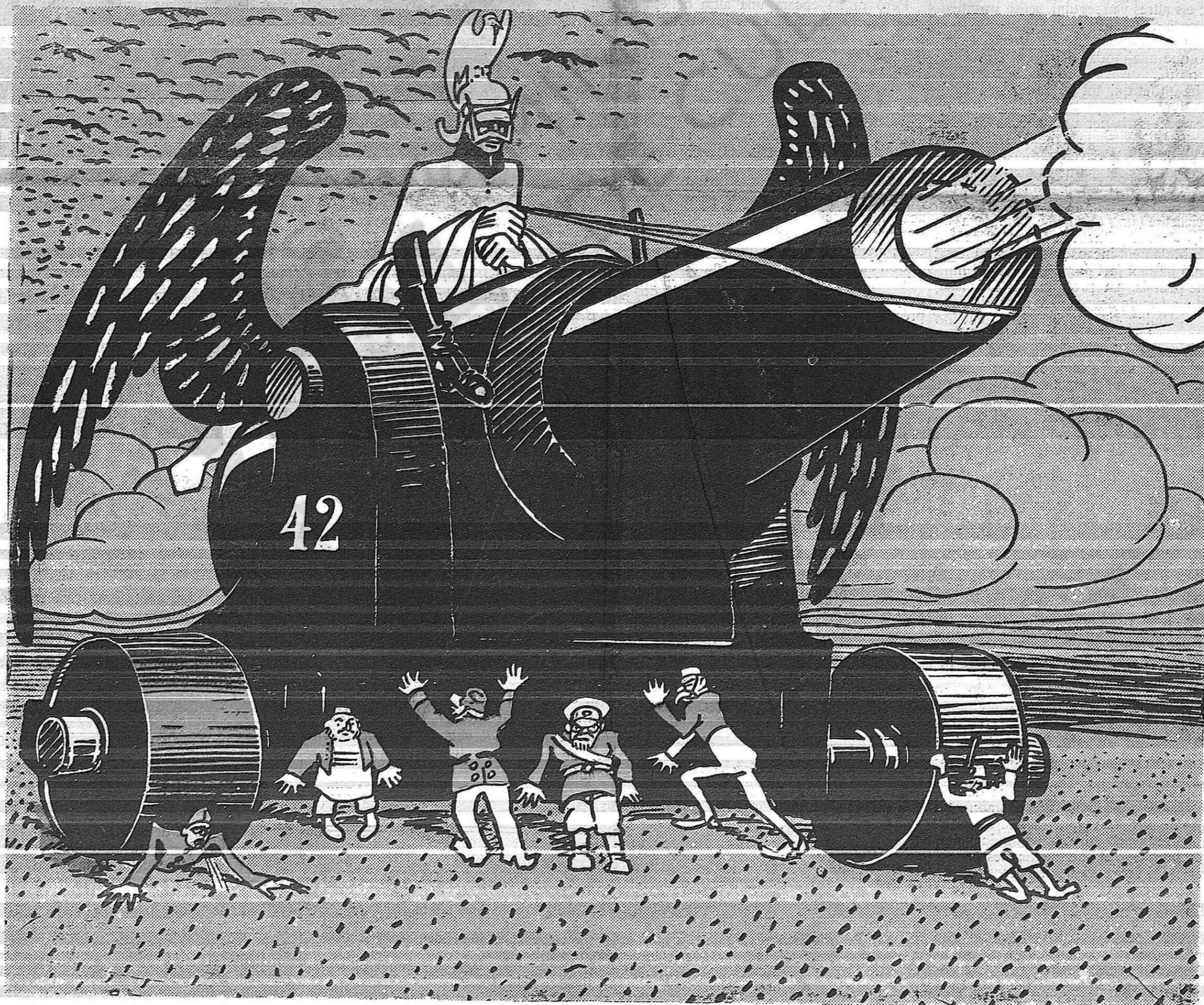
AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS. DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

DE LA TRÀGICA CAVALCADA

El carro-mato de la Civilització moderna

La profecia

(Per a un amic qui guerreja a França)

L dia 6 de febrer d'enguany, el bon amic francès, qui habitava a una província gironcina (avui se troba a la guerra) m'escriu: «La jove generació qui puja vol tenir els punys forts, la sang calenta sota una pell dura. Hi ha, sens dubte, qualque cosa de canviat. Les especulacions filosòfiques, el pessimisme, l'internacionalisme, han passat de moda. Contràriament, la religió retorna... Tothom demana acció, i molts consideren la religió com un excitant de l'acció. Se l'accepta com una mentida necessària, com una falsitat que la vida imposa... Hi ha aquí segurament un sofisma; però, hàbilment maneja, serveix a una causa qui semblava perduda. El bergsonisme reconduïx a la cleda del catolicisme les ovelles indecises, seduïdes per la novetat i el misticisme de la teoria de l'intuïció; i una vegada en camí, el remat arriba a l'extrem de tot... Si la ciència no és més que un joc enganyós, i si l'intuïció del cor i de l'esperit li és superior, per què la revelació divina no seria superior an els mètodes lentíssims que l'home ha forjats treballósament? Si la ciència serveix per el progrés material, no serveix per el progrés moral, qui s'acomoda molt bé amb les troballes de la fantasia teològica. I ademés, no se'n ha repetit que el valor de la ciència és molt relatiu? Doncs, mentida per mentida, més val la qui afavoreix l'existència!

Veieu aquí els arguments dels nous cristians, qui són legió. Parlo dels més intel·ligents; els altres van seguint, sense argumentació, però amb tanta més energia. Veurem un retorn de l'Infame? No ho crec pas, perquè lo que una moda ens aporta, una altra s'en ho du...

Hi ha un fet qui tot ho domina; i els homes del govern no poden deixar de fer la política necessària per a conjurar, en lo possible, el perill: parlo de la menaça alemanya. Els fets odiosos de Saverna marquen neta-ment el desig del partit militar prussià, i aqueix desig és la guerra. No se'n pot dubtar. El propi Hervé n'és devingut patriota. El socialisme (amb el qual se comptava un poc per al manteniment de la pau) s'és mostrat absolutament incapaç de crear un estat d'opinió bastant fort per a intimidar el militarisme prussià. La protesta del Reichstag contra els fets de Saverna ha estat ridículament platònica; i aqueix Parlament no compta per a res. Un se pregunta: quin suc de nap (jus de navet) corre en les venes dels quatre milions d'electors socialistes germànics. Llur socialisme és una associació de moltons contra l'escorçador. I, com a moltons, se contenten amb belar, quan els degollen!

Crec, doncs, en la guerra; i, com volem que aqueixa consideració no domini tots els meus pensaments polítics? Lo qual és dir-vos que estic per la llei de tres anys, en l'actual estat d'Europa. També opino (i ja sé que n'aqueix punt no opino com vos) que la representació proporcional ens donaria un parlament menys sumís a les qüestions de botiga i de campanars, més apte a economitza sobre els funcionaris, i capaç de treballar més que de parlar, d'oblidar un poc més les clienteles qui, allà baix a la província, se nodreixen a despeses de la comunitat, amb una audàcia igual a llur incompetència...

Me trobareu ben *juste milieu*, ben *movais*; però trobo que la campanya contra la llei dels tres anys és lògica amb el principi dels socialistes, però no amb llur nacionalitat; perquè, en fi, si els alemanys ens invadeixen i som anexionats, què seràn els socialistes dins el novell imperi? A força de raonar massa bé, me sembla que desraonen; i el paper de víctima voluntària que senyalen an el nostre país és tal volta un bonic paper, des del punt de vista de llur te; mes per els francesos qui volen viure francesos, hi ha sols un argument contra la Força; i és la Força.

Ja os ho he dit: tots els meus raonaments polítics estan pendents de la resposta que cal fer a la menaça alemanya, qui és quotidiana, prementia. Els soldats d'allà baix volen la guerra, és ben cert; i l'imposaran a llur poble gregari, perquè el mot de Mirabeau és encara profundament just: «Prussia

no és un poble qui té un exèrcit, sinó un exèrcit qui té un poble.»

Me creureu obsessió, i desitjaria que no os equivoquessiu... Però no; n'hi ha molts qui tenen aquesta obsessió, i sobre tot els qui han viscut a Alemanya desde fa alguns anys. L'exaltació del patriotisme més agressiu; la megalomania esdevinguda maldia col·lectiva; el desig de sortida per una formidable indústria, són sentiments que's manifesten allà amb tal violència que necessàriament acabaran amb actes. Per això Alemanya augmenta sempre's seus armaments, per terra, per mar i pels aires, amb una voluntat i un mètode admirables, és precis reconèixer-ho. Això no pot tenir més que un final: la guerra. Ho confessen, ho criden, se'n fan glòria; i serien ben sords els qui no sentissen llur vèu, llurs crits, llurs bramuls...

Me perdonareu que os repeteixi sempre les mateixes coses; però he volgut fer-vos comprendre mon estat d'esperit de l'hora actual, i sota quina perspectiva forçadament pessimista se'm presenten els grans problemes de la política francesa.»

Fins aquí el meu amic, un amic nobilíssim, gran cor, lliure de tota adherència interessada o idòlatra. Com a nota incidental, us diré que's tracta d'un assidu lector de LA CAMPANA. He volgut transcriure-us la seva carta perquè s'hi troba una alta vèu d'alarma i previsió, en el dintell de la gran catàstrofe, i un singular dò de profecia. —Dirieu que, desde una torre vigilant, se veia avançar la tropa invasora, per un camp de falaiat. Avui, reitegiu la carta per a escriure a son autor un mot d'encoratjament i compatriotisme, els ulls m'han espurnejat d'emoció, i aquelles paraules m'han semblat d'una nova i desconeguda transcendència...

Però hi ha encara una altra bellesa en aqueix accent: hi ha un tò inconfonible de sinceritat, hi ha la prova completa de l'ignocència del noble país francès, qui tenia una gran voluntat de pau sota la contínua imminència de l'espasa germànica. Per ventura no s'havia arribat a vorejar l'humiliació, com en el cas d'Agadir? El país expoliat en 1870, qui tenia una ofensa rebuda del país vencedor, no podia esperar raonablement que partis d'aquest una exigència de guerra sense cap motiu evident i vàlid. Però si funció crea l'orgue, també l'orgue ociós acaba per suscitar el desig de la funció; i el frenètic armament d'Alemanya havia de produir, ineludiblement, la guerra.

Bon amic llunyà: rebeu la meua fervent salutació. Conserveu-vos per a contribuir al despertament civil de la nostra França, després de la victòria o després de la derrota. Passada aquesta prova formidable, cada francès, tindrà d'ésser un llibertador de l'esperit de la seva terra màrtir, envilit per la guerra; cada francès ha de retornar el sentit universal a la França entumida per una hipertrofia del sentit patriòtic, local i migrat. Ja no hi haurà per a la política (podem raonablement esperar-ho) preocupacions accidentals que impossibilitin la marxa serena vers el pervenir. Ja no hi haurà per al sentit social messianisme religiosos qui imposin la «tiranía» de la mentida teocràtica com una paradòjica necessitat moral. L'Emperador estranger no reinarà ja, per irradiació de necessària defensa contra les seves armes sobre la França vostra, com succeïa en aquella pau armada que hem sufrida fins enguany. I vos, qui amb vidència de Cassandra heu exercit el dò de profecia, aspireu a tenir, aleshores, el dò de miracle, per a que així com Germania volia imperar sobre tots els territoris del món, imperi França sobre totes les ànimes.

GABRIEL ALOMAR

Apunts per a articles

Escriviu, em diuen. Per a què? La literatura en les hores presents és degoutante.»

Jo no concebeixo ara més que'l periodisme bel·licós, lo que s'escriu anguniosament desde la terra de les hecatombes, o bé la nostra personal batalla, l'escomesa contra alguns que estimem i que han desertat de la França. I això serà molt dolorós, però es farà ineludible. Quan se deu tot a la França, quan s'ha escampat l'amor a la França, no's pot

impunement fer d'Ofelia, desfullant marguerides intel·lectuals. Si... no... si... no. Davant la França sagnant i que ells ja donaven per vençuda, se pregunten encara: «On està la veritat?». Pilat, en els nostres dies, escriuria a La Veu de Catalunya.

Un escriptor, davant d'aquests Pilats de la França, creu que poden vèncer la suggestió de l'espectacle de la guerra, sabent-se fer un problema i un torment. Molt interessant l'excusa, però ¿no hi cab la sospita de que volent fer de l'espectacle problema i torment, no desitgin ésser ells mateixos l'espectacle?

«Aquesta guerra representarà el triomf de l'Autoritat sobre l'Anarquia», diuen els que han aplicat a l'esperit germànic i francès la teoria dels vasos comunicants. Volen dir el triomf de l'Autoritat sobre la Democràcia, de la Coacció sobre la Llibertat. I heus-aquí que la primera victòria és per a l'intel·ligència democràtica. França—la República—dedicà la seva diplomàcia a isolar a l'Alemanya—l'Imperi—. Quan la guerra ha esclatat s'ha vist que l'intel·ligència democràtica havia conseguit en absolut el seu propòsit. El poble alemany i els germanòfils encara confien en una fallida d'aquesta intel·ligència creient en una insurrecció de les colònies angleses. Tot l'imperi britànic s'ofereix en holocauste, i de les terres glacials i de les solars descendiren cap a l'Europa en guerra les legions voluntaries de les colònies angleses. L'intel·ligència democràtica presentava al món la seva segona victòria. Junt amb els de Britània, la França ordenà els seus regiments colonials.

Aleshores s'oposà una recriminació: l'aprofitament d'aquests contingents barbres, no europeus, era abominable. Quan nosaltres floravem per les desolacions belgues i les flames de la catedral de Reims, se'ns cridà: «I els senegalesos?» Els senegalesos eren allà, en les trinxeres de Reims, donant la seva sang per l'art gòtic. Inconscientment? Sí, molt cert, però ells no eren, no's volia que fossin més que una força. Com el canó de 42, exactament. L'intel·ligència democràtica oferia l'espectacle paradoxal d'uns barbres africans oposant-se als universitaris alemanys iconoclastes.

No's pot recriminar a la França per l'aprofitament dels africans. ¿Per ventura no ha practicat tota la vostra teoria jurídica de la força servint a la llei, obligant per l'aplicació brutal de les armes al compliment del dret? L'ordre, la llei, és salvaguardada per la força a la qual no s'ha demanat fins ara pels conservadors ni color de pell especial, ni graus d'intel·ligència, ni aspiracions culturals. Un puny i una arma. Lo mateix que l'ordre, que la llei francesa demana als senegalesos.

D'una carta d'en Violet, l'escultor rosellonès amic de Catalunya: «Aquests minyons que marxen a la guerra, porten en els ulls la mateixa flama que aquells d'en Rafflèt, el pintor de la Revolució.»

Sí; sí; aquesta guerra és el 93 que torna. Qui sab si els francesos entraràn a Berlín cantant La Marsellesa i si Guillem II serà Lluís XVI. Fins an aquest magnífic rei Albert de Bèlgica se'l podria nomenar Albert Igualtat...

MARIUS AGUILAR

La planeta

—Jo he fet cinc cents mil morts!
—Ja és fer matança!
—I jo vuit-cents canons i deu banderes he pres a l'enemic!
—Bé sou prou feres!
—Jo ataco amb el fusell.
—Doncs jo amb la llançat!
—Jo faig volar els ponts, quan l'altre avança.

—Jo arraso a canonades les trinxeres.
—Jo a dònnes dels vençuts faig presoneress...
—I bé, i qui ets tu?
—Alemanya.
—I tu?
—Jo, França.
—Doncs bé, jo soc la Fam! Contra alts criteris, jo soc un llibre obert als grans misteris i als homes endevino la planeta.
Oiu-me una sentència de gitana:
quan, tips de guerrejã, us moriu de gana, hauréu d'anã a menjar... a la placeta.
JOAQUIM MALLEU

Jutges immortals

s curiós, en l'actualitat, recollir els judicis que's grans homes, morts i vius, han fet, referint-se a Alemanya i al seu caràcter, a la seva política i a la seva organització militarista.
Per això avui no'ns podem estar de transcriure unes paraules de Verdi, extretes d'una carta que l'any 1870 va dirigir a una de les seves amigues i admiradores.
Heu-se-les aquí:

«Estimada amiga: el desastre que acaba de sofrir la França omplena de dol el meu cor tant com el vostre. Admeto per un moment que la valentia ingènita dels francesos hagi pogut semblar insuportable; però no podem oblidar que sois la França ha donat la llibertat i la civilització al món modern. Si França sucumbeix, la civilització i la llibertat desapareixeràn amb ella.

«Si mirem atentament, descobrirem en les venes dels prussians la mateixa sang bàrbara; es veu que's alemanys tenen un ergull desmesurat; són durs, insultants, menyspreuadors de tot lo que no és alemany, i, sobre tot, donats al lladrocini. Són homes de talent, però sense cor; són una raça forta, però no civilitzada.

«¿Què pensa aquest rei, que té sempre en els seus llavis les paraules Déu i Providència, i que amb l'ajuda d'aquesta darrera destrueix la major part d'Europa? (Què hauria dit en Verdi, si hagués pogut preveure l'horrible dissort de la Bèlgica actual?)

«Crec que's proposa reformar les costums i castigar els vicis de la nostra època. Paper de missionista. Atila, que era un missionista de la mateixa mena, va aturar-se davant la majestat del món antic. Aquest, pel contrari, parla de bombejar París. (Ha bombejat Lo-wainã, Malines, Reims, Amvers, etc., podria dir ara).

«¿Què fem nosaltres? Hauria desitjat que la nostra política fos més generosa. Amb cent mil soldats italians, França, tal volta hauria pogut salvar-se. En tot cas hauria preferit firmar una pau, vençuts al costat de França, que romandre així, indiferent. La guerra general, en Europa, esclatarà algún jorn: no demà; però sí probablement passat demà. Pretexts no'n manquen. ¿No existeix, per exemple, el mar Adriàtic, que's alemanys anomenen un mar alemany?»

Vostre, GIUSEPPE VERDI.

L'il·lustre autor d'Otello, es veu que coneixia els teutons i endevinava lo que la seva política duria a Europa.

Era un bon jutge i un bon profeta, i fins el seu desig d'intervenir en la guerra pot resultar una lliçó per als pràctics d'avui, que enterren els diners i feliciten al Govern per una neutralitat que, a la llarga, pot ésser causa de grans trastorns.

X. X.

La nostra covardia

No la demostrem solsament de-icentant la neutralitat sense ionamentar aquesta defensa amb les moltes raons que l'acon-sellen; no probem el nostre afemellament tan sols amb el regoneixement de la nostra impotència; també ensenyem les vergonyes de la nostra pussilanimetat amb l'avana pressa amb que guardem els nostres diners i amb l'estúpida passivitat amb que acceptem una crisi industrial que no té cap raó d'ésser.

GAT ESCALDAT...

El portuguès.—Apa, home, determina't. Que no sabs qua «qui no arrisca no pisca»?
 El séu veí.—Deixa'm tranquil. Jo el que sé és que dels arriscats ne surten els escarmentats.

Un poble viril, enèrgic i fort demostra la seva valentia i la seva empena de mil maneres i en totes ocasions. No precisament en la guerra és quan se mostren les qualitats d'un poble; en la pau pot fer-se una acció també ferma i feconda.

Si no fossim apocats hauríem estudiat serenament la nostra situació davant de l'actual conflicte, i ja que poderosos motius no'ns permetessin unir el nostre esforç al dels nostres naturals aliats, al menys hauríem aprofitat les ventatges de la nostra situació buscant els mercats que assortien les indústries de les nacions en guerra, creant noves fonts de producció, explotant les riqueses naturals de les nostres comarques, provocant una època d'activitat que posés a Espanya a la davantera de les nacions industrials, al menys pel període d'anys que necessitaran les altres nacions per a refer-se.

Ni el Govern, ni el Capital, ni cap de les classes que s'han constituït en directores, ha estat a l'altura de les circumstàncies. Quan el conflicte devia consistir en la falta de braços, per a donar abast a les necessitats de la producció, ens trobem amb que pertorben la vida normal de la ciutat els obrers sense feina; quan l'indústria deuria compensar la falta de producció estrangera, els nostres industrials tanquen les fàbriques o posen als obrers a mitja racció.

En lloc d'anar nosaltres a oferir nostres productes al mercat consumidor, nan unguet d'ésser els consumidors els que han vingut a pregar-nos per a que'ls venguéssim els nostres articles. A la llarga, la nostra indústria fruità d'una activitat frívola, però no serà degut al propi esforç, sinó a les agenes necessitats.

Els industrials donen la culpa als Bancs; aquests al Govern; el Govern al país; el país

al moro Muza, i tothom té raó, perquè la culpa és de tots plegats; perquè tots plegats estem tocats del mal greu de la covardia, que'ns tanca a casa quan al carrer ventilen els altres uns problemes que afecten al pervindre de l'humanitat, i arrupits per l'incapacitat de pendre part en la guerra, no som ni capaços per a aprofitar-nos de les ventatges de la pau.

JEPH DE JESPU

Prop-venenta

L'hivern és arribat; el cel pacient vesteix de plom, el vent és penetrant; els nuvols se deixaten voleiant papallons blancs, maimons, en cansament.

Com un aucell mancat d'aculliment, per entre'ls borrallons desvariejant, per obra del voiguer frisós, damnant, pesi al Dolor, hi fuig el pensament.

Vol darrera un calvari paorós mirar el gran llençol cobrint les runes, dissimulant el crim del monstre odiós, esgarips vils, rauxes inoportunes. Vol veure els fratrícides en repós, les mans sagnantes i les penes brunes.

Uns borrallons de neu cauen mortals sobre'l fangeig i runes en caliu; son blanc arriba a terra i no hi fa niu d'Esperança i Mentida fraternals.

Van a unes boires fosques, infernals, retallant-los son trajo primitiu, omplint-se d'un ruixat intempestiu acers, mortalles, rojos rierals.

La neu com una blanca fantasia baixà del cel contenta i amorosa,

s'apagà en la baralla i l'enderroc. Son abraç sideral desconeixia l'espècie d'una lluita tenebrosa, el predomini insà del bram i el foc.

I. COSTA I POMÉS

Comentaris sobre la guerra

EU'S-AQUI un fenomen de psicologia de les multituds. Cada vegada que un dels bel·ligerants s'apunta un tanto, el públic impressionable ja té per segur que aquell bel·ligerant serà el victoriós.

Així, quan els alemanys, a darrer d'agost, baixaven impetuósament França avall en direcció a París, la gent deia:

—Els francesos estan perduts!

I no solament deia això el públic indocte, sinó també certs crítics de la guerra més o menys tècnics que corren per Espanya. I ho deia també, categòricament, el gran Xenius, des de la seva trona de Portu-Parlu. «La França està vençuda», escrivia el nostre home.

Al cap de pocs dies, durant la primera quinzena de setembre, les tropes franco-angleses van guanyar la batalla del Marne. Aleshores la gent va canviar d'opinió, amb la rapidesa d'un llampec, i va dir:

—Els alemanys seran vençuts en aquesta guerra!

La mateixa impresionabilitat de l'opinió s'ha demostrat amb motiu de la presa de

Amvers, en la qual han vist molts la seguretat de la victòria alemanya.

I bé, senyor! No cal anar tant depressa. Per a fer-se càrrec de les alternatives de la guerra, s'ha de tenir present que està jugant-se un llarguissim partit de *foot-ball* internacional a 100 *goals*, i que avui encara no s'ha passat per cada banda de la primera desena de tantos.

La presa d'Amvers és, innegablement, un *goal* a favor del *team* germànic.

El *goal* queda apuntat. I el partit continúa...

***

Alguns periodistes pobres d'esperit, davant les noves de l'intervenció de Portugal en la guerra europea, han volgut fer brometa. I han retret altre cop aquell xisto tant vell dels *peus de cavall*.

Sols l'inconciència i la manca de pudor d'aquests periodistes, pot explicar la brometa de que parlem. L'intervenció de Portugal, vindrà a demostrar que la simpàtica República està en condicions de mobilitzar un còs d'exèrcit i de dur-lo a la línia de batalla. Mentrestant, l'Estat a que pertanyen els bromistes no és capaç de mobilitzar en serio ni mig batalló, malgrat tenir quatre vegades més d'habitants i de gastar quatre vegades més en coses de guerra.

Poden, doncs, certs senyors, riure de Portugal. L'història espanyola des de 1898 ençà justifica realment les rialles burletes...

Sí, no es pot negar que Portugal és un petit país. Però nosaltres tenim un amic que'l defineix de la següent manera:

«Portugal és un Estat que encara no ha perdut les colònies».

FULMEN

Procediments novíssims

En la famosa sarsuela ja ho diuen:

*Hoy las ciencias adelantan
que es una barbaridad.*

Però en lloc adelantan tant com a Alemanya.

Sobre tot la ciència o l'art de cobrir la veritat amb els vels del convencionalisme.

O sinó, vegin lo que està succeint a Berlín. La capital d'Alemanya, lo mateix que les demés ciutats, viles, pobles i poblets de l'imperi, sofreix les conseqüències de la guerra i sent el dolorós ressò dels cops que's donen en els camps de batalla.

A Berlín, com pot suposar-se, hi ha avui innumerables pares que han perdut els fills, dones que han perdut l'espòs, fills que han perdut el pare, caiguts, uns i altres, en els combats sostinguts a França, a Bèlgica, a Rússia...

A pesar de lo qual, el foraster que, sense saber que Alemanya està en guerra, entrés avui en aquella ciutat, ni remotament sospitaria que aquells que passen per la seva vora ploreu amb llàgrimes de fel la mort d'un ser estimat.

Per què? Perque a Berlín *ningú porta dol*. L'autoritat ho ha prohibit.

Comprent que tanta i tanta gent pels carrers, vestida de negre, oferiria un espectacle no massa reconfortador, ha dit als berlinesos:

—Res de dol, cavallers. Quan la nació

està en perill, el color negre resulta anti-patriòtic.

I heu's-aquí com és que a Berlín amb tot i comptar-s'hi a milers els fills que ha perdut a la guerra, sembla que «no s'hagi mort ningú».

El procediment és tan enginyós i de tan segurs efectes, que no tindria res d'estrany que, aixís com avui serveix per amagar la mort, s'aprofités demà per a fingir la vida.

¿Què li costaria—per exemple—al Govern alemany prohibir que ningú digui que no té una pesseta, o que fa quatre dies que se'n va al llit sense sopar?

TIT

Sonata XV

Si, ja són a Anvers. Ja ho sé. I això et fa riure, poca solfa. Te burles de lo inexpugnable dels seus forts. No hi ha dret a burlar-se'n.

Mira, jo coneixia un senyor que sempre feia broma amb els pobres innocents que's deixen enredar per aquests flavios dels perdigons o pendre la cartera per un aixirrit d'aquests que viatgen en la plataforma dels tramvies.

La seva filla al dematí li llegia el diari i primer que res la llista dels timats. I l'home tot prenent la xocolata reia...

Un dia no va riure, la noia prou anava llegint:

Ayer en los jardines del Parque fué timado un caballero de edad ya avanzada por dos sujetos que le propusieron un reparto de limosnas... etc.; però eil no reia.

La noia va alçar el cap i el mirà. El vell digué:

—El caballero era jo.

I trencà un gran plor. No se'n refé mai més de tal disgust.

Això és lo que'ls hi ha passat an aquests forts inexpugnables, els bandolers eren més forts. Ells, pobres belgues, que no feien mal a ningú, sabien que per aquests mons hi ha lladres de camí ral, i per això com aquell que tanca els seus cabals en una caixa ben segura, tancaren les seves ci tats dintre muralles, i contones de forrellats hi posaren aquests forts que no podien ser oberts per cap persona honrada. Com el senyor del meu quènto, descansaven en la seva pròpia honradesa, i en les defenses que eren bones.

Però a l'honorat l'enganyen i el lladre, quan s'acosta a una caixa cuirada, no pensa pas obrir-la amb les dents ni amb les ungles, sinó que va ben proveït de rossinyols i llimes, i fins d'uns aparells elèctrics que fonen els metalls com la saliva un carmetlo i que són tan enginyosos com els morters de 42.

Ara els hi ha resultat que per bons que fossin els seus panyys, més ho eren les eines per a obrir-los.

I dels sense feina què?... Sembla que se'ls hagi menjat la terra; no més se coneix que existeixen per la gran quantitat de civils

que's veuen per tots els carrers i carrerons. Però, ells muts, complint lo promès de no bellugar-se en quinze dies. Jo conto que deuen passar-se el dia jogant al set-i-mig, que és lo que ara priva.

En canvi el Governador se veu que s'ha après allò de que no't fiis d'aigua que no corri ni de gat que no mioli, i fa estar els civils més al tanto que mai.

I res més; ara he vist al més llegendim representant de la raça sortint de l'Hotel de Orient. L'esperaven uns quants trinxeraires; ell els ha saludat molt fi. Els altres han picat de mans.

Res, m'ha fet molt fàstic. Porteu beure.
MORITZ XVIII

EL DIPUTAT MINISTERIAL

—Pepeta, arregla'm el mundo.

—Què passa? Que has de marxar?

—Segurament. Ja fa dies que la premsa d'allà dalt està dant voltes i voltes a la pregunta: «I doncs, quan obrim les Corts, senyor Dato?» I com que en Dato és tant Pau, que encara un diari no'l toca ja se sent tot trasbalsat, acabarà per rendir-se i ens cridarà; ja ho veuràs.

—I, per què han de convocar-se les Corts? Quina falta fan?

—Ets molt ignorant, Pepeta; tant ignorant, que no sabs que sense aquest organisme l'existència de l'Estat fora impossible.

—De veres?...

No m'ho hauria pensat mai. Veiam, doncs. Suposa't que ara ets ja a Madrid, assentat en el teu *escaño*. Digues, col·locat allí, què fas?

—Uii!... Una pila de coses.

—Bé, però, quines? Veiam.

—Primer que tot, s'alça en Dato i ens clava un discurs molt llarg, explicant, dia per dia, la gestió ministerial des de la fetxa del *cierre*.

—I després?

—Un diputat pregunta que hi hà de l'Àfrica i en quina situació està la penetració pacífica.

—I després?

—En Bugallal, que és el ministre d'Hisenda, desfà un paper cargolat i ens llegeix tota una rècula de projectes, amb els quals normalitza els pressupostos i estableix pel pròxim any onze contribucions noves.

—I després?

—Entrem al camp de les ciències sociològiques i donem un bon repàs a l'emigració, a l'industria, a la crisi del treball i a les obres que fan falta.

—I després?

—Es tocarà el problema de la guerra i el de la neutralitat, i es pronunciaràn discursos en els quals s'abogarà, segons del cantó que siguin, pels negres, pels verds, pels blaus i pels de *tutti colori*.

—I després?

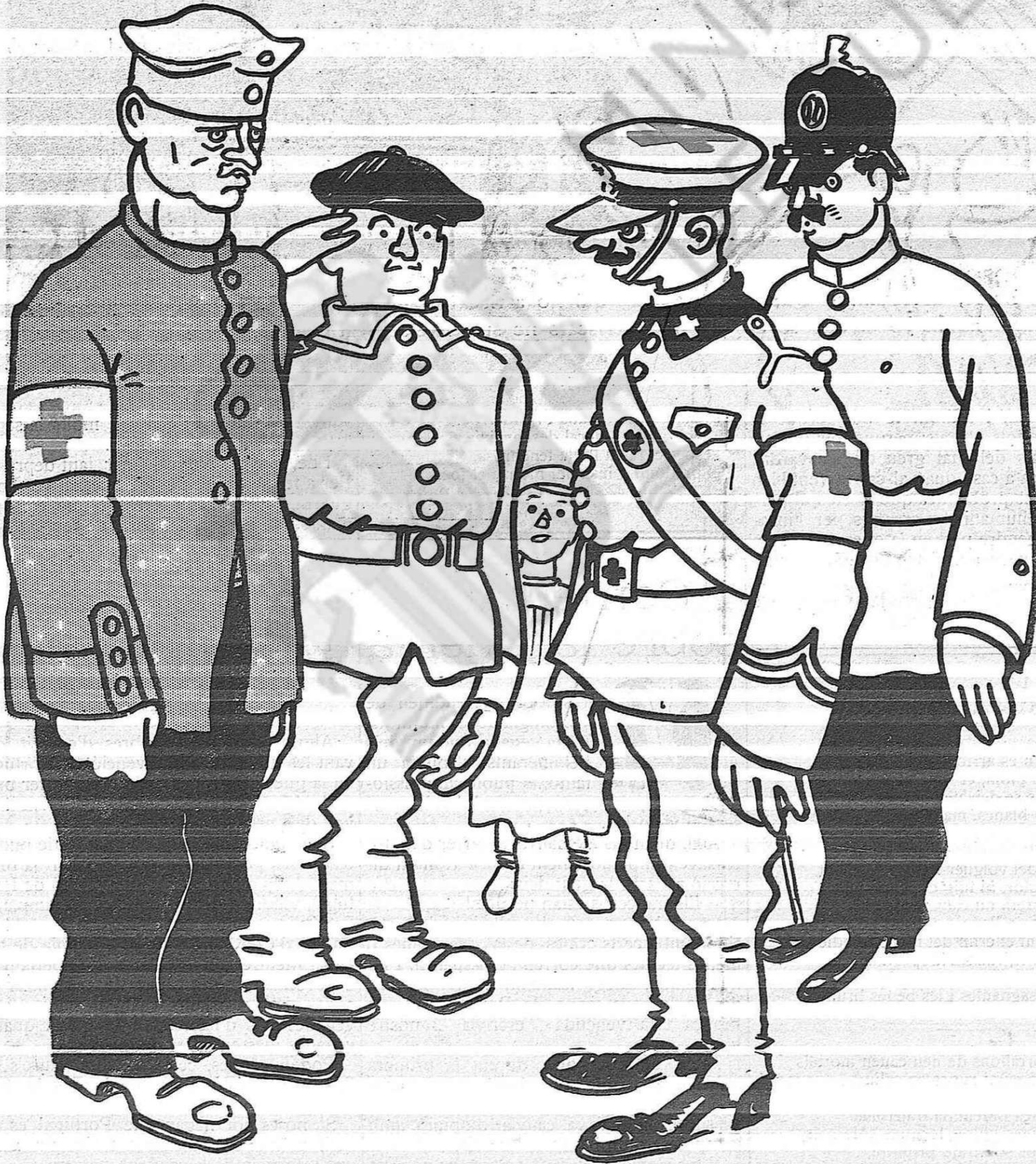
—Ja disputat lo que hagi de disputar-se, s'aprobaran a pas llarg les coses que'l govern vulgui, hi haurà un ratet de sarau, una tarde vindrà en Dato amb la clau, i... s'ha acabat. *Se suspenden las sesiones*.

—I després?

—Vinc cap ençà, desitjant tornar-te a veure, i entregat al dolç descans m'estare aquí, fins que en Dato em torni a necessitar.

C. GUMA.

Els alemanys a Barcelona

—Què?... Us agrada la nostra ciutat?

—Psé!... Hi hà moltes iglesies, sí, però són poc *artístiques* per a nosaltres.

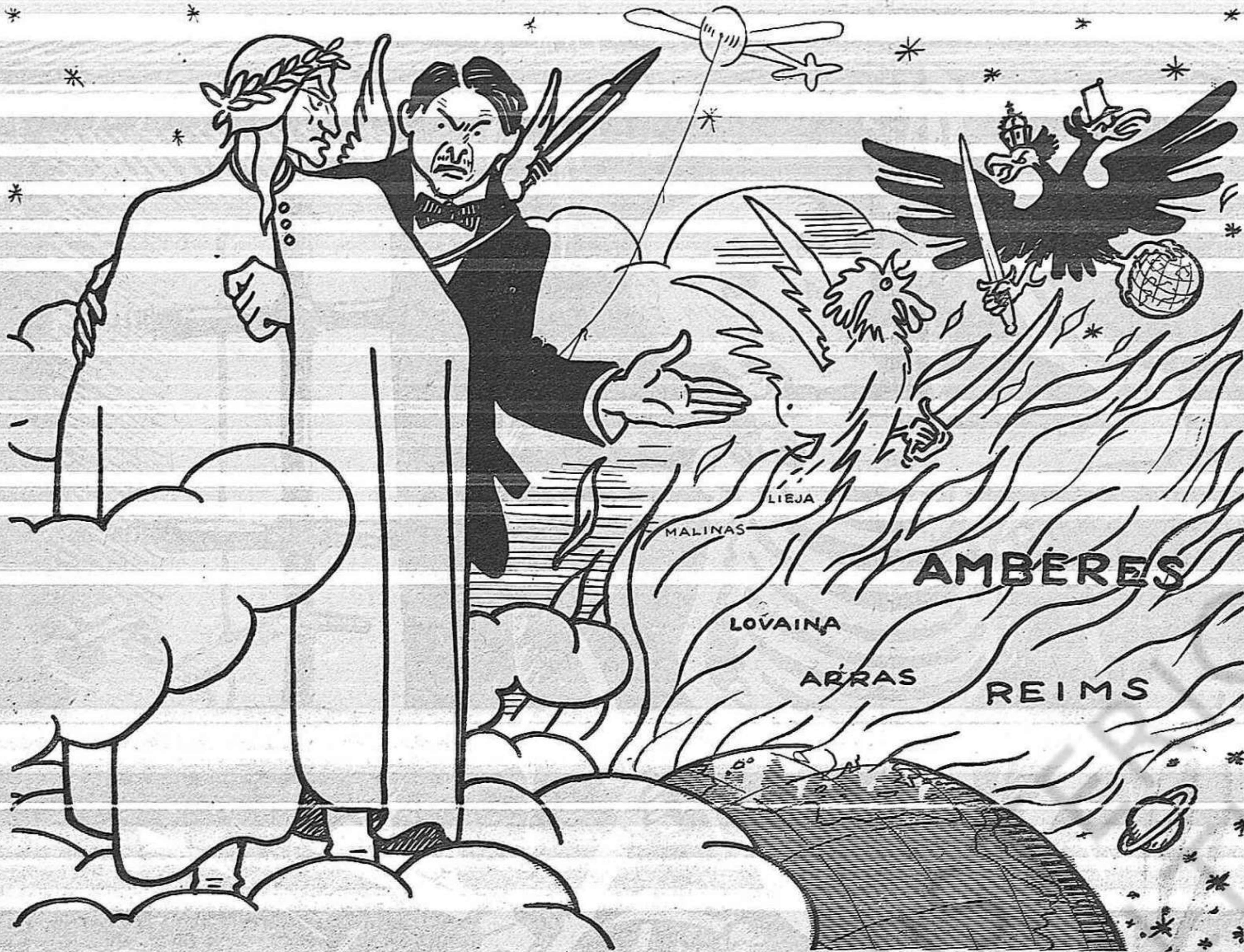
Una altra gran potencia en guerra?

—Estic esperant contestació a l'«ultimatum». Veiam si haurà arribat l'hora de mobilitzar-me.

Sempre hi hà un pitjor

—Ja ho veu, senyor Dantel!... Davant d'aqueixes flames el séu celebrat *Infern* queda una insignificant i ridícula parodia.

El senyor Bisbe contestà al primer:—Sí, però que no tingui gaire pèl.
I al segon:—Sí, però que tingui més de cinquanta anys.
Però's va equivocar de sobre i a cada un va enviar la resposta que anava per a l'altre.

A LES ENDEVINALLES DEL NÚMERO 2365
A la mudança, *Cama-Quima*, i a la sinonimia, *Tren*.

ENDEVINALLA

(AMB UN *solo* DE Marina QUE ESPETERRA)

*Costas las de Levante,
playas las de Lloret,
dichosos los ojos
que os vuelven a ver.*

Si és vritat que té mal indoi aquest mar, que s'esbalota, quan s'hi fica una xicota s'amaneix com per encant. Què tindran?... Què tiudran? Jo ho sé. Tenen una cosa que tu nauràs d'endevinà.

Ah!...
Al veure en la platja riallera del mar les nines boniques que's van a banyar, vestides amb trajos tan frescos i clars, me les menjaria sens raves ni enciam.

Crispin

Cavallers: Francesc Pagès: No és precisament a l'Àfrica on hem de mirar, ara com ara, sinó cap al N. E.—Un de Torroella de Montgrí: Es massa llarga.—Eudald Sala: Poca coseta s'aprofitarà.—J. P. (Tortellà): Es molt defectuosa, ortogràficament parlant, i no'ns podem entretenir en retocs.—Joan Mestres M.: Entren en carter, esperant la repassada definitiva.—Jepet del Gas: Veurem... pot-ser sí.—Bella Xelitu: Aquestes coses han de venir seriosament firmades... i amb *datos*, si pot ésser.—M. Planas, fill: Mirarem de fer una tria a consciència.—Enric Lapedra Fàbrega: Lo mateix li dic.—A. Sirarol: Es tard.—J. C. P.: Com que això de la guerra va molt llarg, guardare aquests versets per i *Aimanarc*.—S. Brugués B.: Rebut, i moltes mercès.—A. C. i B.: Pot-ser la setmana entrant.—S. C.: Lo mateix li dic.—S. B. i S.: Si vól, anirà a l'*almanac*.—J. P.: Veurem.—Crispin: Rebut i mercès.—B. O. A.: El cas té poca trascendencia.—P. Queralto: No'n serveixen.—R. P.: Quan hi hagi espai... sinó resulta estemporània.—J. R. S.: Lo mateix li dic.—Narcís Aubert i Manent: No hi hà res a fer.—P. R.: No ha tingut cabuda.—J. M. de S.: Moltes mercès.—Jaume Pons: Aquesta idea ja s'ha escampat en altre ocasió. Li adverteixo que de originals escrits en llapic no n'admetem.—A. Bonet: les idees no són moles-tes; però els dibuixos no aprofiten.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.

¿Volen dir que les tals arenes, en lloc d'ésser d'or, no son de llautó daurat, com si diguessim, arenes *sevillanes*?

El diari radical autonomista *El Progreso* ha sigut totalment reformat, tant per lo que toca al séu text, com a la seva presentació. S'ha reforçat notablement la redacció, i s'hi veuen de tant en tant acreditades firmes de valents publicistes republicans.

En la compaginació, que és excel·lent i en les moltes i interessants seccions que ara donen gran amenitat a *El Progreso*, s'hi descobreixen el caràcter enèrgic, el bon gust i la savia mà del séu nou director, que és el distingit literat don Josep Miró.

Amb la solemnitat de costum va celebrar-se l'altre dia, en la capella de l'Hospital Clínic, la festivitat religiosa dedicada a la Verge del Remei.

De predicador va exercir l'eloqüent mossèn Estebanell.

I l'acte, tractant-se del Remei, va resultar lluidíssim. Hi havia representacions de l'«Uromil», de les «Pastillas Valda» i del «606».

Hi hà molta animació per a firmar el Missatge de protesta contra l'incendi de Lovaina, iniciat per *L'Esquella de la Torratxa*.

Advertim a tots aquells que vulguin firmar-lo, passin per la nostra Redacció, puix el plaç d'adhesió es tancarà definitivament el pròxim dissabte.

La *jettatura*.
Ha mort el cardenal Ferrata, secretari del Sant Pare.
Quantes baixes, en poc temps, al Vaticà!
Ni que fossin a les avençades!

El «Casal Catalanista del Districte V» ha nomenat secretari de la seva Junta directiva al senyor Francès.

Gràcies a Déu!
Ja era hora que'ls catalanistes sortissin de al neutralitat!

Festes i festetes.
Dilluns passat, els guardies civils varen celebrar, amb tota pompa, la festa de la seva patrona la Verge del Pilar, cantant-se un solemne ofici.

No menys pomposament celebraran aviat, els *sin-trabajo*, la festa del séu patró «Sant Prim», cantant-se uns goigs que n'hi haurà per llogar-hi cadires.

El Sagristà que redacta les notes religioses de *Las Noticias*, també rellisca de tant en tant. Dimecres passat deia:
«Se encuentra enfermo, aunque afortunadamente no de gravedad, el señor canónigo don Celestino Ribera.

Lo celebramos.»
Els bons cristians no haurien de celebrar mai que una persona es trobi malalta, encara que *afortunadament* el mal no sigui greu.

El bullit mexicà està cada dia més enredat. Tot l'empenyo d'aquella gent és fer una bona neteja; però succeeix que a cada bugada perden, no un llençol, sinó tots els llençols que tenen.

En Madero va treure an en Porfirio Díaz, l'Huerta va treure an en Madero, en Carranza va treure l'Huerta, i ara ens trobem amb que en Villa vol enviar a passeig an en Carranza. La marca de fàbrica no's pot desmentir. Amb quina constancia acrediten aquells braus la procedencia espanyola!

Notícies de cada dia:
«Por injurias a Alemania ha sido denunciado el órgano radical.»

«Por injurias a Francia ha sido denunciado el órgano jaimista.»
Aquí l'únic *neutral* és el senyor fiscal.

A l'Academia de Stokolm, encarregada de l'adjudicació dels premis Nobel, s'ha suscitat aquest dubte:

El premi de la Pau, a qui's donarà aquest any?

Si és cert, com molta gent suposa, que la conseqüència infalible de l'actual guerra serà la definitiva i perpetua pacificació del món, el qui enguany mereix el premi de la Pau; doncs és el qui més ha «treballat» per ella, i ja sabem qui és. En Krupp.

El pare Gaiet, de Santa Agua, en una conferència, per a senyores soles, ha fet un discurs sobre aquest tema:

«¿Cómo deben leer la «Biblia» las mujeres?»
Ja li respondrem nosaltres:

Si les dones són amigues dels capellans, la poden llegir tota de dalt a baix, perquè ja están curades d'espant.

Però, les nostres filles, la «Biblia», únicament permetriem que la llegissin amb ulleres fumades.

Els nostres governants no saben o no volen solucionar la terrible crisi obrera que, amb motiu de la guerra europea, s'ha presentat a Espanya.

Ocupats en mantenir la neutralitat, no están per desxifrar jeroglífics socials.

I és que els nostres pares de la patria, un cop tenen el séu plat d'escudella al davant, ja no necessiten cap més solució.

En Dato no té gaires ganes d'obrir encara les Corts.

Es una llàstima, tant que'ns divertiríem! Per més que, per diversió, no'ns podem queixar.

¿Volen res més divertit que veure tot un senyor President exercint de reporter neutral, escampant les guatlles de la guerra per Espanya?

L'escolapi pare Jaume Català es trobava a Lovaina el dia de les barbaritats teutòniques en aquella població belga.

Ell mateix ha fet detallada relació dels incendis provocats per les bombes dels alemanys.

Per a sintetitzar, el pare Català exclama dirigint-se als que no están prou convençuts:

—Figureu-vos una cosa... com si diguessim... quatre setmanes tràgiques; sinó que allí els fets vandàlics no'ls realitzaven els republicansots sinó els imperialistes.

Els rectors de dos pobles veïns van enviar instància al senyor Bisbe, l'un demanant-li que li deixés portar perruca i l'altre que li permetés tenir una majordona.

PRONTO APARECERÁ

EL AÑO EN LA MANO

ALMANAQUE ENCICLOPEDIA DE LA VIDA PRÁCTICA PARA 1915

Interesante resumen del año, y un gran número de ilustraciones fotográficas y datos de

LA GUERRA EUROPEA

:: :: Pueden nuestros corresponsales formular pedido :: ::

LA BEREMA D'ENGUANY

La trepitjadora.—Déu n'hi dó, de la cullita!... Per ara surt molt ví i té molt bon color.